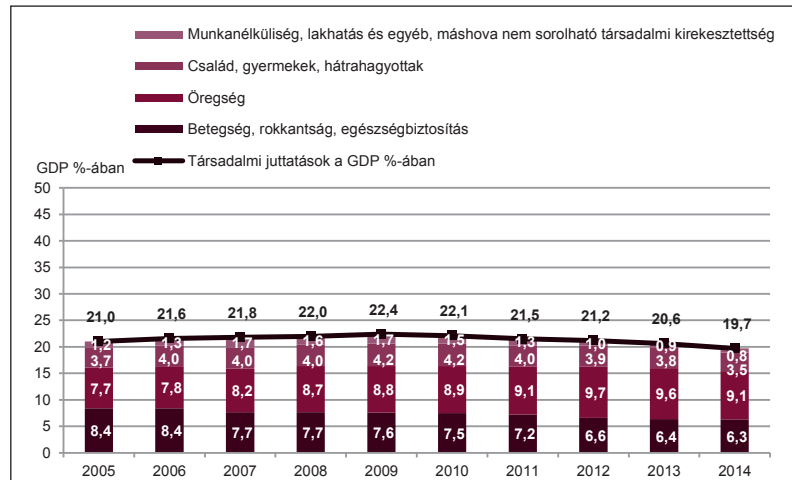

K.3.2. Társadalmi juttatások a GDP %-ában

A fejlett országokban fontos szerep hárul az államra abban, hogy a társadalom tagjainak megfelelő védelmet nyújtson a különböző élethelyzetekben. A társadalmi juttatások közé sorolják mindazokat a transzfereket, amelyeket vagy a költségvetés biztosít, vagy alakítására komoly hatással van (például a társadalombiztosítás juttatásai). A KSH definíciója szerint: „A társadalmi juttatások közé soroljuk a háztartásoknak vagy egyéneknek a szociális védelem intézményei által juttatott pénzbeli vagy természetbeni transzfereket, amelyek a háztartásokra vagy egyénekre nehezedő kockázatok és szükségletek terheit enyhítik.”

A társadalmi juttatásokat összességében, illetve funkciók szerinti bontásban is nyilvántartják a statisztikai kimutatásokban. Az alábbi funkciókat (kockázatok) különböztetik meg: betegség/egészség gondozás, rokkantság, öregség, hátrahagyottak, család/gyermek, munkanélküliség, lakhatás, máshová nem sorolt társadalmi kirekesztődés.

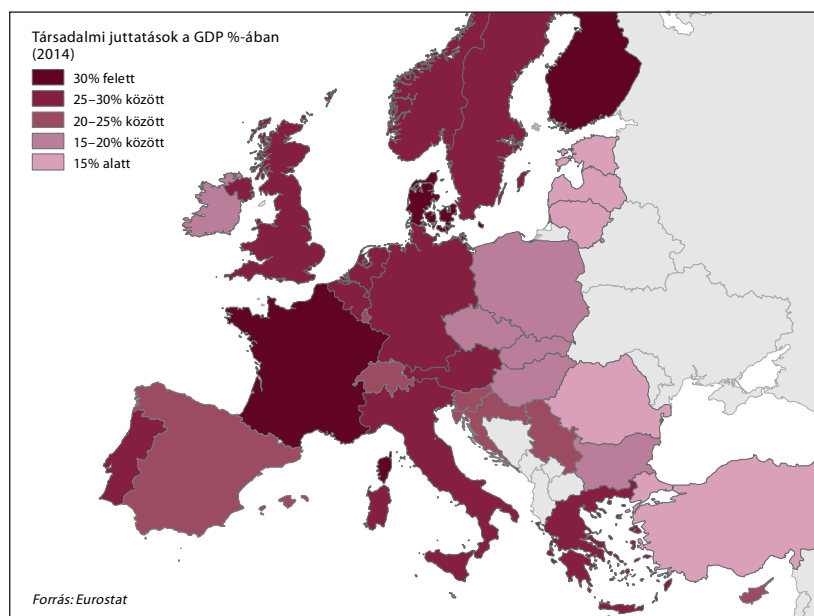
A fejlett országokra jellemző, hogy a társadalmi juttatások nagy részét az egészségbiztosítás, illetve az egészségügyi szolgáltatások finanszírozása és a nyugdíjak biztosítása teszi ki. Az egyes országok között azonban a társadalmi juttatások GDP-arányos teljes összegét, illetve ezen belül az egyes funkciókra helyezett hangsúlyokat tekintve is vannak különbségek. A 2008-as gazdasági világválságot követően jellemző volt a fejlett országokra, hogy a társa-

Forrás: KSH

dalmi juttatások mértéke jelentős mértékben növekedett; néhány országban azóta már csökkenés figyelhető meg, de az értékek általában még mindig magasabbak, mint a válság előtti időszakban.

2007-ben az Európai Unió átlagosan a GDP-jének 24,2%-át fordította társadalmi juttatásokra, ez 2009-re 27,5%-ra nőtt, és azóta is nagyjából ezen a szinten maradt; 2014-ben 27,6% volt. A visegrádi országokban hasonló folyamat játszódott le: Szlovákiában a juttatások szintje 15%-ról 18%-ra, Csehországban 17%-ról 19,1%-ra, Lengyelországban pedig 18%-ról 20%-ra nőtt (a csúcspont óta Csehországban és Lengyelországban is 0,7–1,1 százalékpontnyi csökkenés következett már be). A válság után Magyarországon is növekedett az indikátor értéke, igaz, a növekedés mértéke jóval kisebb volt, mint az EU országokban általában (bár a kiinduló érték eleve magasabb volt, mint a visegrádi országok jelentette referenciacsoportban). A hazánkban megfigyelhető változás ugyanakkor egyedülálló abban a tekintetben, hogy az Európai Unió egyetlen másik tagállamában sem csökkent mostanra a válság előtti szintre a társadalmi juttatások mértéke. A csökkenés elsősorban az egészségügyi, a rokkantsági és a munkanélküliek részére juttatott ellátásokat érintette.

A társadalmi juttatások mértéke a gazdasági világválságot megelőző időszak szintje alá csökkent, ez egyedülálló az Európai Unióban.